

Magna Charta Universitatum

Preamble

Žemiau pasirašiusieji Europos Universitetų Rektoriai, susirinkę Bolonijoje pažymėti seniausiojo Europos Universiteto devintąjį šimtmetį, likus ketveriems metams iki galutinio Europos Bendrijos šalių sienų panaikinimo, su viltimi žiūrėdami į platų visų Europos šalių bendradarbiavimą ir tikėdami, kad tautos ir Valstybės turėtų geriau negu bet kada suvokti tą vaidmenį, kurį universitetams teks suvaidinti besikeičiančioje ir tolydžio tarptautinį pobūdį įgyjančioje visuomenėje laikosi nuostatai:

- 1) kad artėjant šio tūkstantmečio pabaigai, žmonijos ateitis daugiausia priklauso nuo jos kultūrinio, mokslinio ir techninio išsivystymo; ir kad jo pamatas yra sukurtas tokiuose kultūros, švietimo ir mokslinio tyrimo centruose kaip tikrieji universitetai;
- 2) kad šiandieniniame pasaulyje universitetų paskirtis teikti žinias jaunajai kartai reiškia, jog jie turi tarnauti kartu ir visai visuomenei; ir kad visuomenės kultūros ir ekonomikos ateičiai ypač reikalingos didelės investicijos į nuolatinį jos švietimą;
- 3) kad universitetai privalo auklėti ir rengti būsimąsias kartas taip, kad jos išmoktų, o iš jų galėtų mokytis ir kiti, gerbti didžiąją gamtos aplinkos ir paties gyvenimo harmoniją.

Žemiau pasirašiusieji Europos Universitetų Rektoriai visoms Valstybėms ir visų tautų sąžinei skelbia šiuos pagrindinius principus, kuriais dabar ir visados universitetai turi remtis, vykdydami savo pašaukimą.

Pagrindiniai principai

1. Universitetas yra autonominė institucija, tiesiogiai susijusi su visuomene, kurios savitumą sąlygoja geografija ir kultūrinis palikimas: mokymo ir tyrinėjimo procese jis kuria, kad universitetas galėtų tenkinti jį supančio pasaulio poreikius, jo tiriamasis ir mokslinis darbas turi būti moralės ir intelekto atžvilgiu nepriklausomas nuo bet kokios politinės valdžios ar ekonominės galios.

2. Kad mokymas universitetuose neatsiliktų nuo besikeičiančių reikalavimų, visuomenės poreikių ir mokslo progreso, o jų mokomasis darbas turi būti neatsiejamas nuo mokslinio tiriamojo darbo.

3. Mokslinio tyrinėjimo ir mokymo laisvė yra pagrindinis universitetinio gyvenimo principas; vyriausybės ir universitetai turi užtikrinti, kiek tai priklauso nuo jų pačių, kad šis pagrindinis reikalavimas būtų gerbiamas.

Atmesdamas nepakantumą ir visuomet pasirengęs dialogui, universitetas yra ideali dėstytojų, sugebančių perteikti savo žinias ir turinčių tinkamas kvalifikacijas joms gilinti, ir studentų, turinčių teisę, sugebančių ir norinčių tas žinias įsisavinti, bendravimo vieta.

4. Universitetas yra Europos humanistinių tradicijų sergėtojas; jo nuolatinis rūpestis – siekti visaapimančių žinių; vykdydamas savo pašaukimą, jis peržengia geografines ir politines sienas ir savo veikla teigia, jog yra gyvybiškai būtina įvairioms kultūroms viena kitą pažinti ir turtinti.

Priemonės

Norint, tokiais principais remiantis, pasiekti šių tikslų, reikia turėti efektyvių *priemonių*, kurios atitiktų dabartines sąlygas.

1. Išsaugoti mokslinio tyrimo ir mokymo laisvę bei tuos teisinius dokumentus, kurie tinkamai užtikrintų, kad toji laisvė būtų garantuota visiems universiteto bendruomenės nariams.

2. Įdarbinant dėstytojus ir formuojant jų statusą, reikia laikytis principo, kad mokslas yra neatsiejamas nuo mokymo.

3. Atitinkamai atsižvelgdamas į savo savitas sąlygas, kiekvienas universitetas privalo užtikrinti savo studentų laisves ir sukurti jiems tokias sąlygas, kuriomis jie galėtų įsisavinti kultūrą ir žinias, kurių jie siekia.

4. Universitetai, ypač Europoje, laikosi nuostatos, kad pastoviam mokslo progresui yra labai svarbu keistis informacija, dokumentacija bei vykdyti bendrus mokslinius projektus.

Todėl, kaip ir ankstyvaisiais savo istorijos metais jie skatina dėstytojus ir studentus lankytis, dirbti ir mokytis įvairiuose universitetuose; dar daugiau, jie laikosi nuostatos, kad šiandieninėmis sąlygomis, siekdami atlikti savo misiją, jie turėtų laikytis bendros vienodo statuso, mokslinių laipsnių ir egzaminų (nacionalinių diplomų) pripažinimo bei stipendijų skyrimo politikos.

Žemiau pasirašiusieji Rektoriai savo Universitetų vardu išipareigoja daryti visa, kas jų galioje, kad skatintų visas valstybes ir atitinkamas tarptautines organizacijas vykdyti savo politiką, nuosekliai laikantis šios Didžiosios Chartijos, kuri išreiškia laisvai pasirinktą ir skelbiamą vieningą universitetų valią.